

На основу члана 39. став 1. и члана 92. став 1, а у вези са чланом 88. став 2. тачка 1) Закона о енергетици („Службени гласник Републике Србије”, бр.145/14 и 95/18-др. закон) и члана 12. Статута Агенције за енергетику Републике Србије („Службени гласник РС”, број 52/05),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 71. седници од 31. октобра 2019. године, донео је

ОДЛУКУ

о давању сагласности на Одлуку о одређивању цене за приступ систему за пренос електричне енергије

I

Даје се сагласност на Одлуку о одређивању цене за приступ систему за пренос електричне енергије број:000-00-ROU-12/2019-012 коју је донела Скупштина Акционарског друштва „Електромрежа Србије” Београд на 48. ванредној седници одржаној 30. октобра 2019. године.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страници Агенције за енергетику Републике Србије.

Број: 626/2019-Д-02/1
У Београду, 31. октобра 2019. године

Агенција за енергетику Републике Србије

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
уз сагласност на Одлуку АД „Електро mreжа Србије“ о цени приступа систему за
пренос електричне енергије

Уводне напомене

Акционарско друштво „Електро mreжа Србије“, Београд – као оператор преносног система електричне енергије (у даљем тексту: АД ЕМС), донело је, у складу са чланом 50 и 88. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14 и 95/2018 - други закон), а према Методологији за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије („Службени гласник РС“, број 93/12, 123/12, 116/14, 109/15, 98/16, 99/18 и 4/19) у даљем тексту: Методологија), Одлуку о утврђивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије бр. 000-00-ROU-12/2019-013 од 30.10.2019. године (допис заведен у Агенцији под бројем 626/2019-Д-02 од 30.10.2019. године) и доставило на сагласност Агенцији за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција).

У прилогу наведеног акта, достављено је образложење одлуке са потребним енергетско-техничким и економско-финансијским подацима. Регулаторни период је 2019. година. АД ЕМС је доставило Агенцији сва тражена образложења, документацију и додатне податке.

Све енергетске и економско-финансијске табеле које су на захтев Агенције приложене уз Одлуку, формално-технички су правилно попуњене. Економско-финансијска анализа предложеног акта о ценама односи се на анализу сваког појединачног елемента формуле за израчунавање максимално одобреног прихода за енергетску делатност преноса електричне енергије и управљања преносним системом, као и на формално-техничку исправност алокације максимално одобреног прихода на тарифне елементе (односно израчунавање тарифа по тарифним елементима) према Методологији.

Техничке и енергетске величине

Сагласно коментарима на техничке и енергетске величине који су достављени АД ЕМС у допису Агенције број 374/2019-Д-01 од 16.7.2019. године, у преносном систему на територији Србије без Косова и Метохије, планиран је укупни пренос од 41.179 GWh електричне енергије. Од произвођача прикључених на преносни систем планирано је преузимање 36.441 GWh, са територије Косова и Метохије 465 GWh, а из суседних електроенергетских система 4.265 GWh. Од тога, планирана испорука у дистрибутивни систем износи 29.567 GWh, купцима повезаним на преносни систем 2.949 GWh, за потребе производње електричне енергије и пумпања 1.760 GWh, на територију Косова и Метохије је планирана испорука 1.422 GWh, а суседним електроенергетским системима 4.600 GWh. Губици у мрежи АД ЕМС на територији Србије без Косова и Метохије су планирани у износу од 881 GWh што представља 2,14% укупне електричне енергије која је планирана за пренос у 2019. години.

Табела: Остварења 2015-2018. и план за 2019. са одобреним губицима (ЕЕС без КиМ)

		2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Укупно пренета енергија	GWh	41891	41290	40331	40959	41179
Енергетски губици преноса	GWh	932	892	852	868	881
Губици	%	2,22	2,16	2,11	2,14	2,14
Промена % губитака у односу на претходну годину	%	-9,9	-2,7	-2,3	+1,4	0,0

Ако се посматра период од 2015. године, у 2016. години проценат губитака у преносној мрежи је износио 2,16% од укупно пренете електричне енергије и мањи је за 0,06% у односу на проценат губитака остварен у 2015. години. У 2017. години проценат губитака је износио 2,11%, мањи је за 0,05% у односу на проценат губитака остварен у 2016. години. Овом смањењу губитака допринело је смањење укупног преноса електричне енергије, као и активности на одвајању сопствене потрошње објеката АД ЕМС од техничких губитака у преносној мрежи. У 2018. години проценат губитака је износио 2,14% и већи је за 0,03% у односу на проценат губитака остварен у 2017. Разлог за овај благи пораст може да се оправдати чињеницом да је у 2018. била већа производња из хидроелектрана него у 2017. години, па су се због географског положаја ових електрана, односно њихове удаљености од центара потрошње повећали губици. Овоме доприноси и смањена производња из термоелектрана које су по свом географском положају ближе центрима велике потрошње. Такође, благо повећан укупни пренос електричне енергије природно утиче и на процентуално веће губитке у преносном систему.

У 2019. години је планиран исти проценат губитака као у 2018, у износу од 2,14% укупно пренете енергије. Разлог за исту вредност процента губитака је приближно исти планирани пренос електричне енергије у обе године, а пошто планом инвестиција у преносни систем није предвиђено пуштање објеката електроенергетске мреже који би значајније утицали на смањење губитака, не очекује се њихово смањење. Такође, не очекује се већа производња из термоелектрана која би утицала на смањење губитака.

Економско - финансијска анализа

Оперативни трошкови

Укупни оперативни трошкови за 2019. годину су обрачунати у износу од 9.835.774 хиљада динара. Сви оперативни трошкови, укључујући и трошкове набавне вредности електричне енергије за балансирање, од чега се највећи део односи на купопродају енергије за надокнаду балансног одступања и обезбеђење сигурног рада преносног система, изузев трошкова регулаторне накнаде, на чију висину оператор преносног система не може да утиче, утврђени су у износу од 9.710.449 хиљада динара. Ово одговара износу оперативних трошкова на које је Савет Агенције дао сагласност приликом одобравања цене приступа систему за пренос електричне енергије 2017. године (на основу економско - финансијске анализе оперативних трошкова базиране на коригованим остварењима из периода 2012-2015. године, процени остварења за 2016. године, на четворогодишњим просецима коригованих остварења (период 2012.-2015. године), на седмогодишњим просецима коригованих остварења (период 2009.-2015. године) сведеним на сталне цене (2017. година =100) као и на степену реализације планираних износа оперативних трошкова (остварено / планирано) у периоду 2012-2015. године, уважавајући пројектовану стопу инфлације за 2017. годину. Одобрени оперативни трошкови нису увећани за ефекат кумулиране инфлације у 2018. и 2019. години.

Структура укупних оперативних трошкова је приказана у следећој табели:

Ред. број	Позиција	Оств. 2016	Оств. 2017	Одобрено АЕРС		Индекси		
				2017	2019	4/1	4/2	4/3
				1	2			
1	Набавна вредност ел. енергије за балансирање	3.844.979	4.662.904	4.794.607	4.794.607	125	103	100
2	Трошкови материјала	575.846	515.034	542.283	542.283	94	105	100
3	Трошкови зарада, накнада зарада и ост лични расходи	2.378.121	2.544.451	2.541.336	2.541.336	107	100	100
4	Трошкови производ. услуга	1.086.272	1.190.523	930.452	930.452	86	78	100
5	Нематеријални трошкови	896.319	883.841	822.402	822.402	92	93	100
6	Део рез. за накнаде и друге бенифиције запослених који се исплаћује у рег. периоду	216.937	168.168	79.370	79.370	37	47	100
7	Регулаторна накнада	93.388	109.558	112.793	125.325	134	114	111
8	УКУПНО (без рег. накнаде)	8.998.473	9.964.921	9.710.449	9.710.449	108	97	100
9	УКУПНО (са балансирањем и рег. накнадом)	9.091.861	10.074.479	9.823.242	9.835.774	108	98	100

Трошкови регулаторне накнаде су обрачунати у складу са Методологијом у износу од 125.325 хиљада динара. Основ за обрачун овог трошка представља 1,0% од збира оперативних трошкова (утврђених пре укључивања набавне вредности електричне енергије за балансирање и овог трошка у оперативне трошкове), трошкова амортизације и приноса на регулисана средства који се добија множењем вредности регулисаних средстава и стопе приноса на регулисана средства.

На основу напред наведеног, предложена вредност укупних оперативних трошкова у регулаторном периоду се може сматрати прихватљивом.

Трошкови амортизације

Трошкови амортизације су обрачунати за делатност преноса електричне енергије и управљања преносним системом у износу од 3.283.904 хиљада динара. Ово одговара износу трошкова амортизације на које је Савет Агенције дао сагласност приликом одобравања цене приступа систему за пренос електричне енергије 2017. године. Наведени износ је мањи од износа који би се добио обрачуном трошкова амортизације на постојећа регулисана средства и средства која ће се активирати у регулаторном периоду (у складу са планираним активирањем средстава у регулаторном периоду и дефинисаним процењеним корисним веком ових средстава), укључујући и амортизацију средстава прибављених без накнаде, па се предложени трошкови амортизације у регулаторном периоду могу сматрати прихватљивим.

Регулисана средства

Регулисана средства су обрачуната у износу од 65.299.002 хиљада динара, што одговара износу регулисаних средстава на које је Савет Агенције дао сагласност приликом одобравања цене приступа систему за пренос електричне енергије 2017. године. Наведени износ је мањи од износа регулисаних средстава који би се добио на основу нето вредности регулисаних средстава на почетку и на крају регулаторног периода за 2019. годину, па се предложена вредност регулисаних средстава у регулаторном периоду може сматрати прихватљивом.

Стопа приноса на регулисана средства

Стопа приноса на регулисана средства је обрачуната у висини од 6,64% за делатности преноса електричне енергије и управљања преносним системом и то применом цене сопственог капитала пре опорезивања од 9,00%, пондерисане просечне цене позајмљеног капитала од 4,00%, прописаног учешћа

сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава од 40%, прописаног учешћа позајмљеног капитала у финансирању регулисаних средстава од 60% и стопе пореза на добит од 15,00%.

Принос на регулисана средства са предложеном стопом од 6,64% за делатност преноса електричне енергије и управљања преносним системом, одбацује износ од 4.332.781 хиљада динара.

Предложена стопа приноса на регулисана средства у регулаторном периоду се може сматрати прихватљивом.

Трошкови системских услуга

Трошкови системских (помоћних) услуга су одобрени у износу од 2.750.648 хиљада динара. Висина овог трошка одговара износу на који је Савет Агенције дао сагласност приликом одобравања цене приступа систему за пренос електричне енергије 2017. године. Наведени износ је мањи од износа који би се добио применом цена закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијарне регулације и ценама помоћних услуга коју је Агенција утврдила за 2019 годину, па се може сматрати прихватљивим.

Трошкови за надокнаду губитака

Трошкови за надокнаду губитака у преносној мрежи су обрачунати у износу од 4.133.586 хиљада динара. Висина овог трошка одговара износу на који је Савет Агенције дао сагласност приликом одобравања цене приступа систему за пренос електричне енергије 2017. године и знатно је нижа од трошкова за надокнаду губитака који би се добили применом пондерисане просечне набавне цене електричне енергије за надокнаду губитака на одобрене количине активне енергије потребне за покривање губитака у преносном систему у 2019. години.

На основу напред наведеног, трошкови за надокнаду губитака у преносном систему у регулаторном периоду се могу сматрати прихватљивим.

Остали приходи

Остали приходи су одобрени у износу од 7.861.633 хиљада динара што одговара износу на који је Савет Агенције дао сагласност приликом одобравања цене приступа систему за пренос електричне енергије 2017. године. Наведени износ је већи од износа осталих прихода који би се добио на основу одобрених осталих прихода у 2019. години, па се може сматрати прихватљивим.

Корекциони елемент

Корекциони елемент је обрачунат у износу од 49.713 хиљада динара, што је значајно мање од износа који би се добио као вредносни израз разлике између оправданог прихода обрачунатог на начин утврђен Методологијом, а на основу остварених енергетских величина и вредности оправданих трошкова и осталих прихода у 2016., 2017. и 2018. години (претходни регулаторни периоди за које корекција није извршена) и оствареног прихода од приступа систему за пренос електричне енергије (производ реализованих тарифних елемената и важећих регулисаних цена) према годишњим финансијским извештајима АД ЕМС за 2016., 2017. и 2018. годину.

На основу напред наведеног, корекциони елемент за претходне регулаторне периоде може се сматрати прихватљивим.

Максимално одобрени приход

Агенција је одобрила максимално одобрени приход за регулаторну 2019. годину у износу од 16.524.774 хиљада динара за делатност преноса и управљања преносним системом. Структура максимално одобреног прихода, на основу кога је подносилац Предлога обрачунао цену приступа систему, је приказана у следећој табели:

000 дин.

Редни број	Позиција	Скраћенице	Пренос електричне енергије и управљање преносним системом
1	Оперативни трошкови пре укључивања енергије за балансирање и обрачуна регулаторне накнаде	ОТпр _т	4.915.842
1.1.	Регулаторна накнада	РН _т	125.325
1.2.	Набавна вредност електричне енергије за балансирање		4.794.607
2.	Укупно оперативни трошкови	ОТ _т	9.835.774
3.	Трошкови амортизације	А _т	3.283.904
4.	Стопа приноса на регулисана средства	ППЦК (у %)	6,64%
5.	Регулисана средства	РС _т	65.299.002
6.	Принос на регулисана средства (4. * 5.)		4.332.781
7.	Трошкови системских (помоћних) услуга	СУ _т	2.750.648
8.	Трошкови за надокнаду губитака	ТГ _т	4.133.586
9.	Остали приходи	ОП _т	7.861.633
9.1.	Од тога приходи по основу балансирања система		5.420.644
10.	Корекциони елемент	КЕ _т	49.713
11	Максимално одобрени приход (2. + 3. + 6. + 7. + 8. - 9. +10.)	МОП _т	16.524.774

Цена приступа систему за пренос електричне енергије

Просечна укупна годишња цена приступа систему за пренос електричне енергије утврђена на основу максимално одобреног прихода и испоручених количина електричне енергије из Електроенергетског биланса за 2019. годину износи 0,50 дин/kWh.

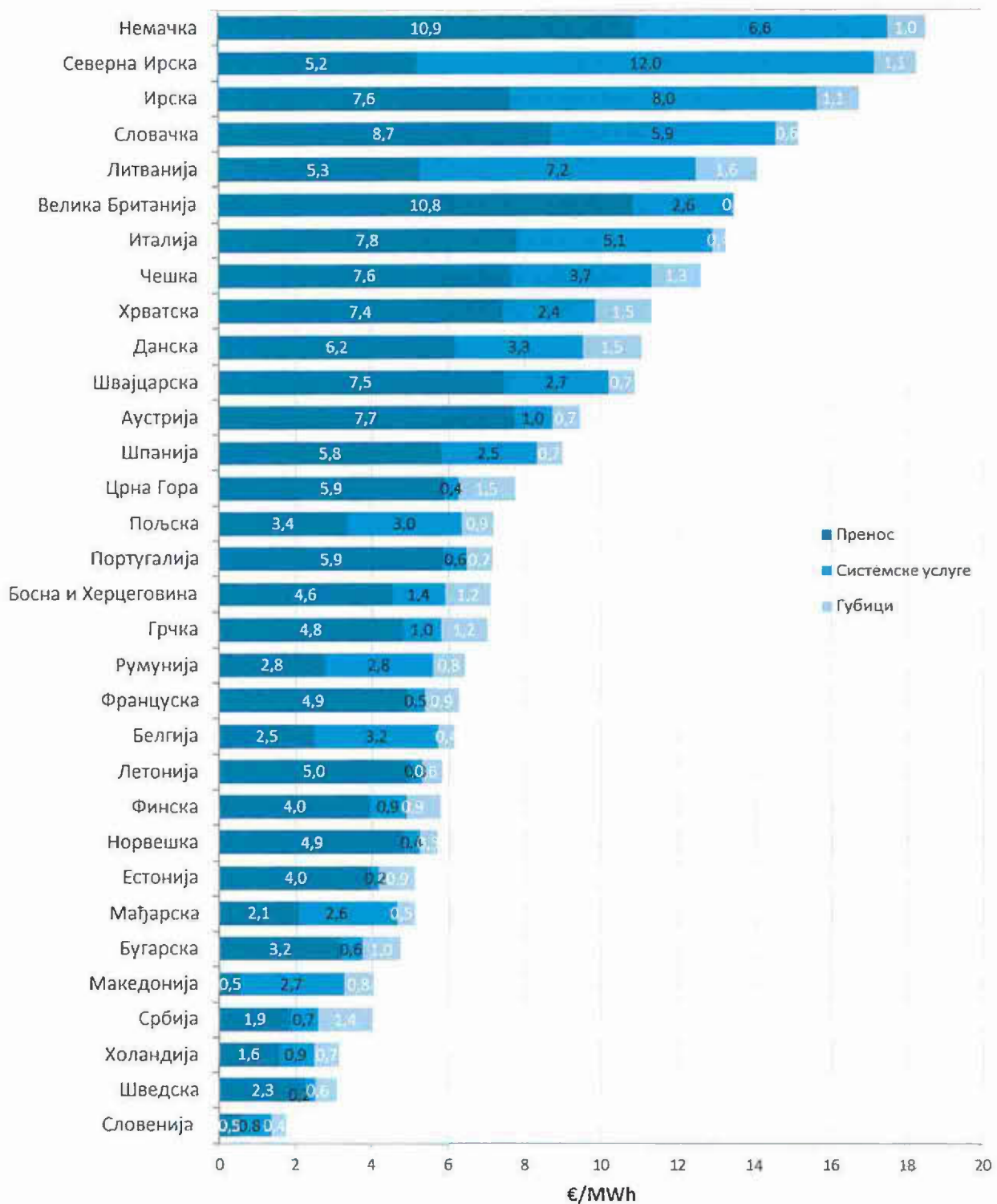
дин/kWh

Опис	Остварене просечне цене		Ниво цене		Индекси		
	2016	2017	од 1.3.2017. биланс 2019	Одобрено АЕРС биланс 2019	4/1	4/2	4/3
0	1	2	3	4	5	6	7
Цена приступа систему за пренос елек. енергије	0,427	0,478	0,481	0,500	117,0	104,5	103,9

Укупни раст просечне цене преноса у 2019. години у односу на одобрену цену од 1.3.2017. године, обрачунату на билансу за 2019. годину износи 3,9%.

Поређењем исказане структуре одобрене цене преноса за 2019. годину са оствареним ценама у 2018. години у другим европским земљама, може се закључити да је она у укупном износу међу најнижим, на приближном нивоу цена у појединим земљама региона (Бугарска, Мађарска и Северна Македонија) и значајно виша од остварене цене у развијеним земљама (Холандија, Шведска и Словенија).

Структура и односи цена преноса у појединим европским земљама су приказани у следећем графикону:

Извор података: ENTSO-e 2018

На основу базних тарифа за тарифне елементе утврђене на основу биланса за 2019. годину и релативних односа вредности тарифа одређених Методологијом, утврђен је и достављен Агенцији ценовник за приступ систему за пренос електричне енергије:

Тарифни елемент	Тарифа	Јединица мере	Динара по јединици мере
Активна снага	Одобрена снага	kW	48,0148
	Прекомерна снага	kW	192,0592
Активна енергија	Виша дневна	kWh	0,3822
	Нижа дневна	kWh	0,1911
Реактивна енергија	Реактивна енергија	kVarh	0,1942
	Прекомерна реактивна енергија	kVarh	0,3885

На основу свега напред наведеног, прихвата се предложени ценовник.

31. октобар 2019. године